

τώρα

τώρα, επίρρ. [<μσν. τώρα <αρχ. τῆ ώρα], τώρα. **1.** αυτή τη στιγμή, αυτή την ώρα: «θέλω να μου δώσεις τα λεφτά τώρα». Πολλές φορές, επαναλαμβανόμενο. **2.** ως άκλ. ουσ. **το, τα τώρα**, η τωρινή στιγμή, αυτά που συμβαίνουν, που διαδραματίζονται στην παρούσα στιγμή: «αυτός ο άνθρωπος ενδιαφέρεται μόνο για το τώρα». (Τραγούδι: *σ' αγαπώ, σ' αγαπώ για το τώρα το πριν το μετά και το πάντα, σ' αγαπώ η καρδιά μου τρελάθηκε, βαράει σαν ξεκούρντιστη μπάντα*). **3. τώρα!** λέγεται ως προτροπή για την άμεση έναρξη μιας ενέργειας, με το ωμέγα ιδιαίτερα τονισμένο και με μια κοφτή κίνηση του χεριού από πάνω προς τα κάτω ή να τινάζεται με δύναμη προς τα πλάγια και πάνω: «μόλις σας δώσω το σύνθημα, θ' αρχίσετε να τρέχετε... Τώρα!». **4.** σε ερωτηματ. τύπο **τώρα;** έκφραση ανησυχίας ή απορίας για το τι μέλλει γενέσθαι από τη στιγμή που κάτι έχει συντελεστεί: «πώς θα βγούμε απ' αυτή τη δύσκολη κατάσταση τώρα; || δυστυχώς, δεν πρόλαβες τ' αεροπλάνο. -Τώρα;». **5α.** ως επιφών. **τώωωρα!** λέγεται για κάτι που έγινε ήδη πριν από πολλή ώρα: «έφυγε ο τάδε; -Τώωωρα!». **β.** λέγεται για να επιβεβαιώσουμε κάποιον που μας ρωτάει αν κατορθώσαμε να φέρουμε σε πέρας κάτι που επιδιώκαμε, και μάλιστα δηλώνει πως το πραγματοποιήσαμε προ πολλού, αφήνοντας να εννοηθεί και κάποια ευχέρεια, κάποια ευκολία: «τι έγινε, ρε μάγκα, με την τάδε, την πήδηξες; -Τώωωρα! || τι έγινε με κείνη τη δουλειά, την τέλειωσες; - Τώωωρα!». Συνήθως παρατηρείται χαμόγελο επιτυχίας που πολλές φορές συνοδεύεται από χειρονομία με το χέρι να κάνει αόριστους κύκλους στο ύψος του στήθους. (Ακολουθούν 100 φρ.)·

- άλλο φαί τώρα, βλ. λ. φαί·
- ανέκδοτα θα λέμε τώρα! βλ. λ. ανέκδοτο·
- άντε τώρα! βλ. λ. άντε·
- άντε τώρα ντε! βλ. λ. [ντε](#)·
- άντρα θέλω τώρα τον θέλω ή άντρα θέλω, τώρα τονε θέλω, βλ. λ. [άντρας](#)·
- από τώρα! από τόσο νωρίς(!): «πάμε να φύγουμε. -Από τώρα!»·
- από τώρα, από τη στιγμή αυτή: «η παύση εργασίας αρχίζει από τώρα»·
- από τώρα και στο εξής, βλ. λ. [εξής](#)·
- βάλ' τε τώρα που γυρίζει, βλ. λ. [βάζω](#)·
- για τώρα, προς το παρόν, για την ώρα: «πάρε για τώρα αυτά τα λεφτά και για τα υπόλοιπα βλέπουμε || για τώρα είμαστε μια χαρά»·
- δεν ανακαλύψαμε τώρα τη Γη του Πυρός, βλ. λ. [γη](#)·
- δεν ανακαλύψαμε τώρα την Αμερική, βλ. λ. [Αμερική](#)·
- δεν ανακαλύψαμε τώρα την πυρίτιδα, βλ. λ. [πυρίτιδα](#)·
- δεν ανακαλύψαμε τώρα τον τροχό, βλ. λ. [τροχός](#)·
- δουλειά το λέμε τώρα! ή δουλειά το λένε τώρα! βλ. λ. [δουλειά](#)·
- εδώ και τώρα, βλ. λ. εδώ·
- είμαστε τώρα για τέτοια; βλ. λ. [τέτοιος](#)·
- είμαστε τώρα για τέτοιες δουλειές; βλ. λ. [δουλειά](#)·

- είναι καιρός τώρα να..., βλ. λ. [καιρός](#).
- είναι καιρός τώρα που..., βλ. λ. [καιρός](#).
- είναι μέρες τώρα να..., βλ. λ. [μέρα](#).
- είναι μέρες τώρα που..., βλ. λ. [μέρα](#).
- έλα τώρα! βλ. λ. έλα.
- έλα τώρα ντε! βλ. λ. [ντε](#).
- ή τώρα ή ποτέ, κατηγορηματική έκφραση που απαιτεί άμεση ενέργεια: «πρέπει να μου πεις αν θέλεις να παντρευτούμε. Ή τώρα ή ποτέ».
- θα σου 'λεγα τώρα, βλ. λ. λέω.
- ίσαμε (τα) τώρα, βλ. φρ. ως τώρα.
- κάτι μας είπες τώρα! βλ. λ. [κάτι](#).
- καφέ το λέμε τώρα! ή καφέ το λένε τώρα! βλ. λ. καφές.
- μέχρι τώρα, βλ. φρ. ως τώρα.
- μη γαμίσαι τώρα! βλ. λ. [γαμέμαι](#).
- όπως τα 'κανες, τώρα φά' τα, βλ. λ. τρώγω.
- πάει καιρός τώρα που..., βλ. λ. [καιρός](#).
- πάνε τώρα..., πέρασαν μέχρι τη στιγμή αυτή που μιλάμε...: «πάνε τώρα τρία χρόνια που έφυγε για τα ξένα».
- πότε ο Γιάννης βρακί και τώρα βρακοζώνα; βλ. λ. [Γιάννης](#).
- σπιτάκια θα παίζουμε τώρα; βλ. λ. [σπιτάκι](#).
- τ' από τώρα, πριν από λίγο, πριν από λίγες στιγμές; «δεν μπορεί να 'χει φύγει, γιατί τον είδα τ' από τώρα».
- τι είπε τώρα! βλ. λ. [είπα](#).
- τι μας τσαμπουνάς τώρα! βλ. λ. τσαμπουνώ.
- τι μου κάνεις! βλ. λ. [κάνω](#).
- τι μου λες τώρα; βλ. λ. λέω.
- τι να λέμε τώρα! βλ. λ. λέω.
- τι να σου πω τώρα! βλ. λ. [είπα](#).
- τι να του κάνουμε τώρα, να του πάρουμε το κεφάλι; βλ. λ. [κεφάλι](#).
- τι πράγμα μου λες τώρα; βλ. λ. πρά(γ)μα.

- τι σ' έπιασε τώρα; βλ. λ. [πιάνω](#).
- τι να σου πω τώρα! βλ. λ. [είπα](#).
- τι σου κάνω τώρα, μάνα μου! βλ. λ. [κάνω](#).
- τι του κάνεις τώρα! ή τι του λες τώρα! **α.** έκφραση συμπάθειας σε οικείο ή φιλικό πρόσωπο που διστάζουμε ή δεν ξέρουμε πως να ικανοποιήσουμε μια απαίτηση ή επιθυμία του. **β.** έκφραση απορίας ή δυσαρέσκειας για το πώς πρέπει να ενεργήσουμε σε βάρος κάποιου ή για το τι πρέπει να του πούμε για κάτι άπρεπο που κάνει ή για κάτι παράδοξο που λέει.
- τι ψάχνεις τώρα να βρεις! ή τι την ψάχνεις τώρα! βλ. λ. ψάχνω.
- τόσα χρόνια τώρα, βλ. λ. χρόνος.
- τόσες μέρες τώρα, βλ. λ. [μέρα](#).
- τόση ώρα τώρα ή τόσες ώρες τώρα, βλ. λ. ώρα.
- τόσον καιρό τώρα, βλ. λ. [καιρός](#).
- τόσους μήνες τώρα, βλ. λ. [μήνας](#).
- τώρα αρχίζουν τα δύσκολα, βλ. λ. [δύσκολος](#).
- τώρα βλέπει τα καρότα ανάποδα, βλ. λ. [καρότο](#).
- τώρα βλέπει τα ραδίκια ανάποδα, βλ. λ. [ραδίκι](#).
- τώρα βλέπει τις ρίζες απ' τα ραδίκια, βλ. λ. [ραδίκι](#).
- τώρα βλέπει τις ρίζες απ' τα ραπανάκια, βλ. λ. [ραπανάκι](#).
- τώρα δα, ακριβώς τώρα, μόλις τώρα: «τώρα δα ήταν εδώ».
- τώρα έσφιξαν τα γάλατα, βλ. λ. [γάλα](#).
- τώρα θα...(ακολουθεί ρήμα), ύστερα θα... (ακολουθεί το ίδιο ρήμα), μάταια περιμένουμε να συμβεί, να πραγματοποιηθεί από κάποιον ή από κάτι αυτό που δηλώνει το ρήμα: «είχε υποσχεθεί στην τελευταία μας συνάντηση πως θα μου επέστρεφε τα λεφτά που του είχα δανείσει, όμως τώρα θα μου τα επιστρέψει, ύστερα θα μου τα επιστρέψει, και λεφτά δεν έβλεπα || είχαν αναγγείλει πως τ' αεροπλάνο θα 'ρχόταν στις δέκα, αλλά τώρα θα 'ρθει τ' αεροπλάνο, ύστερα θα 'ρθει τ' αεροπλάνο, και μέχρι τις δώδεκα τ' αεροπλάνο δεν είχε φανεί» βλ. και φρ. σήμερα θα..., αύριο θα..., βλ. λ. [σήμερα](#).
- τώρα θα τα πούμε όλα, βλ. λ. [είπα](#).
- τώρα και..., πριν από...: «τώρα και τρεις μέρες τον είδα κάτω στην αγορά με τη γυναίκα του».
- τώρα καλημέρα! βλ. λ. καλημέρα.
- τώρα καλημερούδια! βλ. λ. καλημερούδια.
- τώρα καληνύχτα! βλ. λ. καληνύχτα.
- τώρα κάτσε! βλ. λ. κάθομαι.

- *τώρα κάτσε!* (ενν. στον πούτσο, στον ψώλο, στην πούτσα, στην ψωλή, στο πέος, στο καυλί), βλ. λ. κάθομαι·
- *τώρα κοντά*, βλ. λ. κοντά·
- *τώρα μάλιστα!* **α.** έκφραση με την οποία δείχνουμε την απογοήτευση ή τη δυσαρέσκειά μας για κάτι που συμβαίνει: «σε ζητάει ο τάδε. -Τώρα μάλιστα, αυτός μας έλειπε!». **β.** έκφραση με την οποία δείχνουμε την ικανοποίησή μας για κάτι που επιτέλους έγινε σωστά: «τώρα μάλιστα, αυτή είναι δουλειά κι όχι σαν την προηγούμενη που μ' έφερες!». **γ.** έκφραση ατόμου που βρίσκεται σε αδιέξοδο: «δε θα μπορέσω να σου δανείσω τα λεφτά που μου ζητάς. -Τώρα μάλιστα!»·
- *τώρα μάλιστα, καζάντισες!* βλ. λ. καζαντίζω·
- *τώρα μου (σου, του, κ.λ.π.) 'ρθε*, βλ. λ. ήρθα·
- *τώρα πάρε μας μια πίπα!* βλ. λ. πίπα·
- *τώρα πιάσ' τα μας (ένν. τ' αρχίδια μας)*, βλ. λ. [πιάνω](#)·
- *τώρα πιάσε μας τ' αρχίδια ή τώρα πιάσε μου τ' αρχίδια*, βλ. λ. [αρχίδι](#)·
- *τώρα ποιος τον πιάνει!* ή *ποιος τον πιάνει τώρα!* βλ. λ. [πιάνω](#)·
- *τώρα που βρήκαμε παπά, να θάψουμε πέντ' έξι*, βλ. λ. [παπάς](#)·
- *τώρα που έγινε η θάλασσα γιαούρτι, χάθηκαν τα κουτάλια ή τώρα που έγινε η θάλασσα γιαούρτι, χάσαμε τα κουτάλια*, βλ. λ. [γιαούρτι](#)·
- *τώρα που μπήκαμε στο χορό, θα χορέψουμε*, βλ. λ. [χορός](#)·
- *τώρα σ' έπιασε η φαγούρα!* βλ. λ. [φαγούρα](#)·
- *τώρα σγούψε*, έτσι άσχημα όπως τα κατάφερες, πρέπει να υποστείς τις συνέπειες: «αφού ήξερες πως δεν ήταν στα μέτρα σου η δουλειά και την ανέλαβες, τώρα σγούψε». Υπονοεί τώρα σκύψε να φας τις μπάτσες σου ή τώρα σκύψε να υποστείς τη σεξουαλική πράξη·
- *τώρα σκάσε*, όπως ενήργησες κι απέτυχε η δουλειά, δε σου επιτρέπεται να πεις κανένα λόγο, καμιά δικαιολογία και ετοιμάσου να υποστείς τις τυχόν συνέπειες·
- *τώρα στα γεράματα, μάθε γέρο γράμματα*, βλ. λ. γεράματα·
- *τώρα στήσ' τον* (ενν. τον κώλο σου), βλ. φρ. *τώρα κάτσε*. Υπονοεί πάρε την κατάλληλη θέση για να υποστείς τη σεξουαλική πράξη·
- *τώρα σφύρα!* βλ. λ. σφυρίζω·
- *τώρα σώθηκα!* ή *τώρα σωθήκαμε!* βλ. λ. σώνομαι·
- *τώρα τέτοια θα λέμε!* βλ. λ. [τέτοιος](#)·
- *τώρα τις Αποκριές, έχουν τα μουνιά χαρές*, βλ. λ. [Αποκριά](#)·
- *τώρα τον έπιασε η προκοπή του!* ή *τώρα τον έπιασαν οι προκοπές του!* βλ. λ. [προκοπή](#)·
- *τώρα τον έπιασε ο πόνος!* βλ. λ. [πόνος](#)·

- τώρα τον πήρε ο πόνος! βλ. λ. [πόνος](#).
- τώρα τράβα τα βυζιά σου! ή τώρα τράβα τα βυζιά σου να μεγαλώσουν! βλ. λ. βυζί.
- τώρα τραγούδα! βλ. λ. [τραγουδώ](#).
- τώρα τώρα ακριβώς αυτή τη στιγμή: «πώς δεν είναι εδώ, αφού τώρα τώρα τον είδα».
- τώρα φά' τα! (ενν. τα σκατά), βλ. λ. [τρώω](#).
- τώρα φά' τον! (φά' την, φά' το, ενν. τον πούτσο, τον ψώλο, την πούτσα, την ψωλή, το πέος, το καυλί), βλ. λ. [τρώω](#).
- τώρα χαίρετε! βλ. λ. χαίρομαι.
- τώρα χαιρετίσματα! βλ. λ. [χαιρετίσματα](#).
- ως (τα) τώρα, μέχρι αυτή τη στιγμή: «ως τώρα δεν έγινε καμιά φασαρία || δεν παρουσιάστηκε κανένα πρόβλημα ως τα τώρα».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας